

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 92/2021**

Een onderneming met een louter commercieel belang kan op ontvankelijke wijze bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen een vernietigingsberoep instellen tegen een vergunningsbeslissing verleend aan een concurrent

Het Hof diende zich uit te spreken over een prejudiciële vraag van de Raad van State met betrekking tot artikel 4.8.11, § 1, eerste lid, 3°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Die bepaling vereist dat men getuigt van een belang om een vergunningsbeslissing te kunnen aanvechten voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Volgens de Raad van State en de Raad voor Vergunningsbetwistingen moet die bepaling zo worden geïnterpreteerd dat een louter commercieel belang niet volstaat.

Het Hof oordeelt dat die interpretatie op onevenredige wijze het recht op toegang tot de rechter beperkt, en derhalve niet bestaanbaar is met artikel 13 van de Grondwet en artikel 6 EVRM.

1. Context van de zaak

De prejudiciële vraag heeft betrekking op de toegang tot de Raad voor Vergunningsbetwistingen, zoals zij was geregeld door artikel 4.8.11, § 1, eerste lid, 3°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna : de VCRO), vóór de wijziging ervan door het Omgevingsvergunningsdecreet van 25 april 2014. De Raad voor Vergunningsbetwistingen (kortweg RvVb) is een onafhankelijk Vlaams bestuursrechtcollege dat beroepen behandelt over onder meer stedenbouwkundige vergunningen (thans omgevingsvergunningen). Opdat men een vergunningsbeslissing voor de RvVb kan aanvechten, vereist het voormelde artikel 4.8.11, § 1, eerste lid, 3° dat de verzoeker « rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen » kan ondervinden van die beslissing. Die bepaling voorziet bijgevolg in een belangvereiste ten aanzien van derden die een beroep instellen bij de RvVb.

In de voorliggende zaak stelde de bv « Horeca Totaal Brugge » bij de RvVb een beroep tot vernietiging in tegen een stedenbouwkundige vergunning toegekend door de deputatie van de provincieraad van Antwerpen aan een andere onderneming voor het verbouwen van bestaande magazijnen naar een distributiecentrum. De RvVb wees het beroep af als onontvankelijk. Volgens de RvVb beriep de bv « Horeca Totaal Brugge » zich op een louter commercieel of concurrentieel nadeel, met name een nadeel gesteund op het gegeven dat de beroepsindieners en de aanvrager rechtstreekse concurrenten zijn, terwijl de hinder of nadelen bedoeld in artikel 4.8.11, § 1, eerste lid, 3°, van de VCRO van stedenbouwkundige aard dienen te zijn.

De bv « Horeca Totaal Brugge » stelde een cassatieberoep in bij de Raad van State tegen het arrest van de RvVb. Na te hebben vastgesteld dat het standpunt van de RvVb aansluit bij zijn rechtspraak, beslist de Raad van State om een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof over de

verenigbaarheid van artikel 4.8.11, § 1, 3° VCRO met het recht op toegang tot de rechter, zoals gewaarborgd door artikel 13 van de Grondwet en artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

2. Onderzoek door het Hof

Het Hof herhaalt allereerst zijn vaste rechtspraak op grond waarvan de toegang tot de rechter kan worden onderworpen aan ontvankelijkheidsvoorwaarden, zoals een belangvereiste. Die voorwaarden mogen de toegang tot de rechter evenwel niet dermate beperken dat afbreuk wordt gedaan aan de essentie zelf ervan. Dat zou het geval zijn wanneer een beperking niet redelijk evenredig is met het gewettigde doel.

Het Hof stelt vast dat artikel 4.8.11, § 1, eerste lid, 3°, van de VCRO geen onderscheid maakt al naargelang de aard van de vereiste hinder of nadelen, en bijgevolg ook niet voorziet in de uitsluiting van personen die enkel een commercieel nadeel ondervinden van de bestreden vergunningsbeslissing. Ook uit de parlementaire voorbereiding van die bepaling kan een dergelijke beperking niet worden afgeleid. Integendeel, in de parlementaire voorbereiding wordt aangegeven dat het net de bedoeling was om de toegang tot de RvVb zeer ruim te omschrijven en enkel de *actio popularis*, of het belang dat eenieder heeft dat de wet wordt nageleefd, uit te sluiten.

Volgens het Hof is het in het licht van die doelstelling niet redelijk verantwoord om de toegang tot dat rechtcollege op veralgemeende wijze te ontzeggen aan een bepaalde categorie van rechtzoekenden die eveneens nadelige gevolgen kunnen ondervinden van een stedenbouwkundige vergunningsbeslissing, ook al zijn die gevolgen louter commercieel van aard. Het Hof oordeelt immers dat niet *a priori* kan worden aangenomen dat zulke rechtzoekenden niet persoonlijk in hun situatie zouden worden geraakt door een stedenbouwkundige vergunningsbeslissing.

Het argument van de RvVb inzake de finaliteit van de regelgeving betreffende de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, wordt door het Hof niet gevolgd. Volgens het Hof moet er een onderscheid worden gemaakt tussen de door een verzoekende partij nagestreefde belangen, die betrekking hebben op de gevolgen van de bestreden rechtshandeling ten aanzien van haar persoonlijke situatie, en de belangen die worden beschermd door de regelgeving waarvan het betrokken rechtcollege de naleving waarborgt. De vraag in welke mate een schending van de regelgeving betreffende de ruimtelijke ordening en de stedenbouw bij de RvVb kan worden ingeroepen door een verzoekende partij die belangen nastreeft die vreemd zijn aan de bescherming van de goede ruimtelijke ordening en een gezond leefmilieu, is niet aan de orde bij de beoordeling van het belangvereiste bij het beroep als voorwaarde voor de toegang tot de RvVb, maar hangt samen met de beoordeling van het belang dat de verzoekende partij heeft bij de middelen die zij aanvoert.

Het Hof besluit dan ook dat artikel 4.8.11, § 1, eerste lid, 3°, van de VCRO, in de interpretatie die de RvVb en de Raad van State eraan geven, niet bestaanbaar is met artikel 13 van de Grondwet en artikel 6 EVRM.

Vermits de interpretatie van de Raad van State en de RvVb echter noch in de tekst van de betrokken bepaling noch in de parlementaire voorbereiding steun vinden, oordeelt het Hof dat de betrokken bepaling zo moet worden geïnterpreteerd dat personen die doen blijken van een louter commercieel belang, een afdoende belang hebben om een vergunningsbeslissing aan te vechten bij de RvVb. Het staat aan de RvVb, in voorkomend geval onder het toezicht van de Raad van State als cassatierechter, om te beoordelen of er een voldoende geïndividualiseerd

oorzakelijk verband bestaat tussen de ingeroepen commerciële nadelen en de bestreden vergunningsbeslissing. In die interpretatie is artikel 4.8.11, § 1, eerste lid, 3°, van de VCRO bestaanbaar met artikel 13 van de Grondwet en artikel 6 EVRM.

3. Besluit

Het Hof besluit dat artikel 4.8.11, § 1, eerste lid, 3°, van de VCRO, onder het voorbehoud van de interpretatie dat ondernemingen met een louter commercieel belang, een afdoende belang kunnen hebben om een vergunningsbeslissing aan te vechten bij de RvVb, artikel 13 van de Grondwet en artikel 6 EVRM niet schendt.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel “media” van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)